

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS
IR KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1553 5, 8, 9, 20, 21, 25, 26 IR 29 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 5, 8, 9, 20, 21, 25, 26 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1268 (toliau – Vietos savivaldos įstatymas Nr. XIV-1268). Priėmus Vietos savivaldos įstatymą Nr. XIV-1268, 2023 m. balandžio 1 d. įsigalioja nauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo redakcija, kurioje įtvirtintas naujas vietos savivaldos modelis.

Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268 nustatyta, kad savivaldybės taryba yra savivaldybės atstovaujamoji institucija, o savivaldybės meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus. Atsižvelgiant į tai, kad iki Vietos savivaldos įstatymo Nr. XIV-1268 priėmimo savivaldybės vykdomosios valdžios institucijos funkcijos buvo pavestos savivaldybės administracijos direktoriui, kuris buvo atsakingas už įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų įgyvendinimą, o Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268 pakeitus vietos savivaldos modelį savivaldybės vykdomąja valdžia tampa savivaldybės meras, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme savivaldybės administracijos direktoriui iki šiol nustatytos užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valdymo funkcijos neatitinka Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268 nustatomo reglamentavimo. Siekiant suderinti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo nuostatas su Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 5, 20, 21, 25 ir 26 straipsniuose iki šiol savivaldybės administracijos direktoriui nustatytas vykdomosios valdžios funkcijas – savivaldybėje vykdyti užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valdymą – Įstatymo projektu pavedama vykdyti savivaldybės merui.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Įstatymų projektus parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus vedėjas Donatas Keršis, tel. 5 205 5290, donatas.kersis@sam.lt, Teisės skyriaus patarėjas Kazys Rušinskas tel. 5 260 4898, Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas Narimantas Satkus, tel. 5 205 3369, el. p. narimantas.satkus@sam.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 5, 20, 21, 25 ir 26 straipsniuose nustatyta, kad savivaldybės administracijos direktoriui savivaldybės gydytojas teikia užkrečiamųjų ligų epidemiologinės analizės ir prognozės duomenis ir užkrečiamosiomis ligomis sergančiųjų sveikatos priežiūros vertinimą; savivaldybės teritorijas

užkrėstomis užkrečiamųjų ligų sukėlėjais skelbia ir tokius skelbimus atšaukia Vyriausybė bendru savivaldybės administracijos direktoriaus ir sveikatos apsaugos ministro teikimu; karantiną vienos savivaldybės teritorijoje skelbia, atšaukia, jo dydį, ribas, trukmę ir režimą tvirtina Vyriausybė bendru savivaldybės administracijos direktoriaus ir sveikatos apsaugos ministro teikimu; savivaldybės administracijos direktorius kasmet savivaldybės tarybai pristato ataskaitą apie užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių plano įgyvendinimo eigą ir rezultatus; savivaldybės administracijos direktorius koordinuoja savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose nustatytų užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių įgyvendinimą; koordinuoja organizacinių, ekonominių ir techninių priemonių, kurios riboja žmonių sveikatai kenksmingą mikrobinių poveikį per orą, vandenį, dirvą ir gyvūnus, įgyvendinimą; organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių įmonių, įstaigų, organizacijų sanitarinę kontrolę; uždraudžia žmonių susibūrimus savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, įstaigose, organizacijose, viešose vietose, kai iškyla pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimo pavojus; riboja gyventojų keliones ir transporto priemonių judėjimą apkrėstoje teritorijoje ir išvykimą už jos ribų; organizuoja nustatytose teritorijose karantino režimo priemonių įgyvendinimą, kai savivaldybės teritorijai yra paskelbtas teritorijų karantinas, ir vykdo kitas užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valdymo funkcijas.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant suderinti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 5, 20, 21, 25 ir 26 straipsnių nuostatas su Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme iki šiol savivaldybės administracijos direktoriui nustatytos vykdomosios valdžios – užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valdymo – funkcijos Įstatymo projektu pavedamos savivaldybės merui. Taip būtų suderintos Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo nuostatos su Vietos savivaldos įstatymu Nr. XIV-1268 įtvirtintu vietos savivaldos modeliu, pagal kurį savivaldybės vykdomąja valdžia tampa savivaldybės meras.

Atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos sistemos įstatymo 65 straipsnio keitime vietoj sąvokos „savivaldybės gydytojas“ atsiranda sąvoka „sveikatinimo veiklos koordinatorius“, Įstatymo projekte atitinkamai yra keičiamas ir šių sąvokų vartojimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymų projektų atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymus, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymų projektų atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Valstybės ir savivaldybių institucijos pagal kompetenciją turės peržiūrėti teisės aktus dėl sąvokos „savivaldybės gydytojas“ pakeitimo.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įgyvendinant Įstatymų projektais teikiamus siūlymus, papildomų lėšų jais teikiamiems siūlymams įgyvendinti nereikės. Sutaupyti lėšų neplanuojama.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „savivaldybės meras“, „vykdomoji valdžia“, „savivaldybės administracijos direktorius“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.